

РАДА

газета політична, економична і літературна

виходить щодня, окрім понеділків.

РІК перший.

Малий театр Крамського

Хрестатик 15.

Телефон 13.

12 грудня, початок спектаклів української трупини Д. Гайдамаки, виставлено буде. 1) *НЕЩАСНЕ КОХАННЯ*, драма на 5 дій Л. Манька 2) *ВЕЧЕРНИЦІ!*, муз. карт. на 1 дій з співами й танцями. Беріть участь всі трупини.

Початок у 8 год. ввеч.

Білети продаються щодня.

13 грудня, *СОРОЧИНСЬКИЙ ЯРМАРОК*, ком. на 4 дій.

14 грудня, *МАЙСЬКА НІЧ* оперет. на 3 дій Гайдамаки.

Teatr „СОЛОВЦОВ“ Сезон 1906—1907 р.

Дирекція І. Є. Дуван-Торцова.

У неділю, 10 грудня, два спектаклі, ранком: для учнів, по значно зменшених цінах (від 10 коп. до 1 карб. 50 коп.) виставлено буде *СВАДЬБА КРЕЧИНСЬКОГО*, ком. на 3 дій Суходо-Кобилина, увечері у 2-го нова п'єса Кестемакера *ИНСТИНКТЪ*, ком. на 3 дій [2] *ФЕЯ КАРПІЗЪ*, ком. на 3 дій Лоло.

Гол. режисер П. П. Івановський. Початок о 7½ г. увечері. Ціни звичайні.

У понеділок, 11 грудня, загальнознайомий спектакль по зменшених цінах (від 15 коп. до 2 карб.) виставлено буде у 10-го нова п'єса С. Юшкевича *ВЪ ГОРОДЪ* на 4 дій.

Каса в театрі одчинена з 10 годин ранку до 3 годин дня, та з 6-ти годин, до кінця вистави.

Головний адміністратор Н. В. Ізвольський.

Teatr T-va Gramotnosti. Дирекція І. Є. Дуван-Торцова.

У неділю, 10 грудня, ранком по значно зменшених цінах *ПЕДАГОГЪ* Ериста, переклад Гальмерен. 2) *МАДМУАЗЕЛЬ ФИОЛЪ*, переклад Родашевської. Увечері *УЖАСЪ ЖИЗНИ*, драма на 3 дій Фортунарі, переклад Полінова 2) *ПОМОЛВКА ВЪ ГАЛЕРНОЙ ГАВАНИ*, ком. на 1 дій Щигрова.

У понеділок, 11 грудня, *ДИНАР УТКА* Іссея, переклад Сабліна.

Готуються до вистави *ПОДІНОКЪ* Куніри, п'єса на 6 одмін.

Каса в театрі одчинена з 10 годин ранку до 3 годин дня, та з 6-ти годин, до кінця вистави.

Головний адміністратор Н. В. Ізвольський.

ВОДЕСІ

Видання Товариства
„ПРОСВІТА“
у Київі.

1. Драгоманов М. Про українських козаків, татар та турків. З додатком про життя Драгоманова. Ціна 8 коп.
2. Земельна справа в Новій Зеландії. Переклада М. З. Ціна 2 к.
3. Левицький М. Як рятуватися при наглих випадках та каліцтвах. Ціна 3 коп.
4. Календар „Просвіти“ на рік 1907-ї. Ціна 15 коп.

Склад виданя у Товаристві „Просвіта“ Будла-Кудрицькі, 10, кв. 6, в кін гарні. Кіевськ. Старини“, Безаківська ул. 8.

приймається передплатна, оповістка і

продажається на роздріб газета „РАДА“ Ніжинська вул., № 50, кв. 3, в одній

Контактори „РАДА“

октябрістів скидається на політичне шахрайство, яке, до речів сказаних, вони виявляють не тільки в своїх програмових поступах, але і в тактиці і в діяльності. І ми певні, що всі недержавні національності Россії оцінять як слід цю політику октябрістів і не дадуть себе підняти на гачок загальніх гарних слов, за якими ховаються жалі і колючки національного утизму.

На далекому Сході знахарило. На далекому Сході знову котиться чисту воду непевність. Японія до чогось готується, провадиться якісь з ним переговори, а зрештою у повітрі пахне, як то кажуть, війною.

Наш уряд по своїй старій звичці і не гадає про те, щоб повідомити громадність, оновісті нас, що саме там робиться і чого ми можемо сподіватися в недалекі будущі. А через те ми, як і раніше, коли в нас не було ще конституції, тобто, коли уряд не приймав ще на себе обов'язків не робити нічого без відома наших заступників, мусимо тільки сидити собі по хатах та догадуватися чи не буде справді ще війни? Чи не припустить нас знову лиха година посплати на видиму смерть наших кревних — наших синів, братів, чоловіків?

Правда ми добре знаємо, що остання війна з Японією загнала російський уряд, як то кажуть, „на слизьке“. Ми знаємо, що наш уряд перебуває зараз в такому становищі, що на всяких змаганнях Японії він мусить тільки згоможуватися і відвadати її усе те, що це не може бути і досконально національності російській.

Але коли оцей погляд октябрістів висловлює в більш зрозумілій формі, то він буде означати, не що інше, як те саме безпрація, в якому недержавні національності пропували і досі.

Таким чином, погляди самозваних конституціоналістів на національне питання в Россії ані в чому не ріжнуться від урядового погляду на цю ж таку справу. Пишна і бундючна фраза про права недержавних націй на „проявленісів“ їхніх національних особенностей“ але тільки в таких межах, що це не скідило національності російській.

Правда, Россія має військо ще більше, але ж ганебна для нашої бюрократії без грощів, без флоту, знесилено, виснажено й деморалізовано вкрай внутрішніми подіями армію! Що ж до Японії, то вона має зараз далеко кращий флот ніж він був у неї перед війною, він ще побільшився тепер у неї багатма нашими ж суднами, військо у неї не таке знеможено як у нас, усіх війн надав йому ще більшою бадборство та завзятості, і коли можна вірити звісткам, Японія побільшує свою армію до 700 тисяч...

Правда, Россія має військо ще більше, але ж ганебна для нашої бюрократії війна довела дуже добре, що річ не в кількості війська, а в його вартості, війна довела, що салдатові не досить тепер бути хоробрим, мати „духъ бордъї“, на який так любили покликатися — по правді чи не поправді, то інша річ — напів воєначальники; салдатові треба бути тепер ще й освіченім добре, культурним. Війна довела, що нас побили не просто японські вчителі, які поробили народ японський добре грамотним, добре освіченим; нас побили ще ті порядки державні, які заведено у Японії, бо за

тих порядків, що там панують, не може бути місця таким правителям, що видерують шматок хліба з рук свого народу, що умірає головною смертю, як це у нас трапилось; добродіям Гуркам немає місця у Японії, бо народне еко добре пільнує державного скарбу, японець скоріше зробить собі „харакір“ — роспорє собі черево, аніж потерпіти на уряді таких людей, що обкрадають народ. А у наших бюрократів „своя рука владика“, і через те вони б може бути не від того, щоб ще раз спробувати щастя на Далекому Сході, ще раз під гуркіт гармат, під стоги та прокльони поранених склічених синів країни набіти собі кешені, бо ж добродій Стеселів та Алексієвих не мало ще в поміж ними. Та ба! Бас їм увірвався: роспорята війна — треба грощів, а їх зараз дастися Біг, а без грощів... „рада б мама за пана, так пан не бере“... А значить мова у японців з нашим урядом може вийти дуже коротка: дуже просто: — давай доброю волею, не даси — силою війсьму. Але чого саме Японія вимагає від нашого уряду, здається нам пора бути знати.

До речі. Недавно була телеграфна відомка про те, що японський уряд зробивши світлини, а для того він постановив чити по школах початкової і обов'язкової для всіх наук замісць 4 років, як це було досі, в років... Оно до чого воно йде? Ось де справжні скорострільні і далекобойні гармати!.. Чи не примусять вони часом „коли не тешер, так у четвер“ Россію oddати далеку країну Японії, щоб вона зробила з неї багатий край, а наших катожників вільними та користними японськими громадянами?.. Не треба бути пророком, щоб сказати, що зрештою так воно й буде, коли російський уряд держатиме народ у темряві, із зязами рукаами, коли він забороняє нам почувати себе людьми, коли ми й далі не мігнемим нести до свого народу світла, коли в нас українців та у всіх інших народів буде її далі тягнися казенна наука чужою нам мовою, — така наука, коли вчителі по школах гавкають по собачому, нячівлять по кошачому, викладають дітям інородців науку, як це ведеться з Кавказом, бо діти не знають російської мови, а вчитель московським повинен чити їх цієї мови і вживати відома пора.

Так, японці показали добру науку нашій бюрократії, але вона чітко зійшла з плавучів, коли він чітко показав, що зрештою так вони й будуть зробити.

Гр. Сьогоднічний.

3 газет та журналів.

* * * З приводу постанови що до українських кафедр в харківському університеті „Современне Обозрение“ в статті д. Базарова під назвою „Fiat Lux!“ пише:

Не можна не привітати харківського університету за прінципальні рішення, що вони вже зробили.

Склад відповідної відповіді, що вони зробили.

На цій позиції вони зробили дуже добре.

Склад відповіді, що вони зробили.

</div

що завтра або через день стаце фактом, стане силою, перед якою вони перші скликають свою голову і признають її за закон, за непорушну встанову для себе. Але сьогодні має силу інший закон і вони слухаються його і не хотять навіть призватися всесвітно, що він залишився далеко позаду життя і не може вже пленатись за його буйним поступом... Він став уже в гостру суперечність з життям, а д. д. Цитовичі намагаються з усіх сил вивчити українську молодь, що про цю суперечність не може бути й речі, бо її немає, бо між життям і спорідніми встановами існує гармонія.

Наука йде поруч з життям. Справжня наука помагає життю, і ті наукові діяні, чиє серце і думки б'ються в темпі з серцем народу, чиє наукова діяльність ламає старі пута, де живадуша закута, стають славними, оточеними сльозами непідкунної і незалежності і вічно поступової науки.

Але є світотвори науки і в чадні кананці, що ніколи не святять і не гріють, а тільки чадить та затуманюють голови.

До кого з цих двох наукових категорій можна зарахувати д. Цитовича—хай рішить сам читач. Одне можна сказати з певністю. Коли історики українського відродження доведеться зустріти синоптиків численних ворогів Української справи, він з інтересом археографі зуниктиться над цікавими археологічними фігурами цілої плеяди професорів а і Буліч, Соболевський, та інших—їх же імена ти, Сам, Господи, всієї—і назначить, як абсурдний з погляду об'єктивної науки факт, що на порозі нового життя Української нації, в момент відродження її, учений професор київського університету, голова його і т. д. обливав холодною водою запальні змагання Української молоді. Він підкреслить, як цей професор замість подивитися на справу українських кафедр, як на справу науки і живої потреби народу, що був засужений на смерть і нині воскресає до нового життя, упевняв молодих синів цього народу, що їм вдається спати в домовині, що вони не мають права на свою мову, на своїх Українські кафедри і що едине право, яким вони можуть вільно користуватися, це право на те, щоб загубити власну душу і стати денационалізованими перевертнями урядової поліцейської системи бюрократичного уряду.

№ 2.

З російського життя.

Як карали на смерть за замах на Дубасова? В чотири години вдосвіта, 4 декабря до петербурзького прімського вакзалу привезли в тюремній кареті тих, що хотіли вбити Дубасова. Карету оточували жандарми. На вакзалі вже стояв маленький поїзд, у якому був тільки один товарний вагон. Коней повинягали і карету поставили просто в вагон. В кареті сиділи присуженні на смерть в кожушках. Разом з ними були в кареті і жандари з голими шаблями в руках. Пойдівши під місцевість, щозвуться «Лісій Носъ». Там уже стояло військо і була зроблена шибеніця. На тій шибеніці їх повісили і зараз закопали в піску безлюдної місцевості.

(Р. Вѣд.)

На тюрми. Міністерство справедливості проходило в казни додати на 1907 рік ще 700.000 рублів до тюремного капіталу, але рада міністрів одмовила на це прохання.

(Р. Вѣд.)

Безробітні в Самарі. В Самарі на бралося більше 10.000 безробітних. Більшість заводів мусили дуже вкоротити своє діяльність, бо нема роботи. Взаємні промисловіті дуже підували. На улицях ходить багато людей. Всі шукають роботи. Ціни на роботу дуже зменшило. Починають голодувати. Серед робітників з'являються пощесті, бо після істоти. Ті, що приїжджають до Самари, розказують, що те саме робиться і в Саратові, Сімбірську, Казані, Царицині, Астрахані та по інших містах подовж Волги. Продовольственні запомоги по багатьох містах ще не було нізкої.

(Нар. П.)

Конюхи. Газета «Нов. Кр.» повідомляє, що російське воєнне начальство посилає в Японію офіцера, щоб він купив у японців ті саддатські кохухи, які вони забрали під той час, коли російське військо втікало від Мукдені та Ляояна.

Японці. З Лондону пишуть, що розмови Россії з японцями дуже затягаються і що починається ворожечна. Комісія з російських урядовців, яка мусила б уладнати відносини до Японії, перестала вже працювати. Це єсть дуже недобре ознака. Опірче цього в «Московських Відомостях» надруковано статтю, в якій радять однією вибори в Думу надалі та розпочати нову війну з японцями. З приводу цього за границею гадають, що й уряд мабуть має якісь подібні заміри, бо звісно, як близько до уряду стоять що

— куди мають заслати робітничих депутатів? Засуджених на заслання робітничих депутатів повезуть з Петербурга, в окремому вагоні, до Тюмені, де їх розішлють по повітах. Більшість їх буде заслано до Обдорська та Сургуча. Ці міста найдалі стоять від заливниці.

(Вѣт.)

В Фінляндії. 1 декабря в Гельсінгфорсі, в студентському домі, відбувається мітинг жінок соціальних демократів. Число присутніх доходить до кількох сот. Д-ка Лайні читала відчут про громадянські закони, а друга д-ка про страхування від нещащих випадків. Всі присутні казали, що треба надалі частіше отак збиратися, бо є побільшість розвиток та самосвідомість фінляндських жінок.

(Южн. Кр.)

Чутки. В Парижі ходить чутка, що японський посол Мотоні має доручення свого уряду не згоджуватись, щоб суперечку розглядали гаагський міжнародний суд або якесь прихильна до Росії держава, як хоче зробити Росія. Росія одмовилася, щоб міжнародний суд розглядав питання про те, що держави змінили свою воєнну силу.

В цьому разі Росія погодилась з Германією і каже, що вона не може зменшити свою воєнну силу, бо її треба перше заново збудувати воєнні кораблі.

(Р. Сл.)

Селяне та духовенство. Симферопольський архієпископ відомив губернатора про те, що по багатьох волостях археографи зуникають над цікавими археологічними фігурами цілої плеяди професорів а і Буліч, Соболевський, та інших—їх же імена ти, Сам, Господи, всієї—і назначить, як абсолютний з погляду об'єктивної науки факт, що на порозі нового життя Української нації, в момент відродження її, учений професор замість подивитися на справу українських кафедр, як на справу науки і живої потреби народу, що був засужений на смерть і нині воскресає до нового життя, упевняв молодих синів цього народу, що їм вдається спати в домовині, що вони не мають права на свою мову, на своїх Українських кафедр і що едине право, яким вони можуть вільно користуватися, це право на те, щоб загубити власну душу і стати денационалізованими перевертнями урядової поліцейської системи бюрократичного уряду.

(Р. Сл.).

Століпін та Іван Кронштадський. Століпін запитав градоначальника петербурзького, що робилось на лекції Івана Кронштадського в Афонському монастирі (в Петербурзі). Градоначальник звелів поліції додіватись, що там було які то промови казав.

(Р. Сл.).

Крамольний священик. Вітського священика о. Тихвінського архієпископа Філарета заслав аж на якусь сібрську парахію за те, що він казав у церкві проповідь проти смертної карі. Шарахвіяне проходили зоставити їм цільного священика, але на це прохання не звернули ніякої уваги.

(Б. В.)

Новий університет. Мінська міська дума не згодилася, щоб до Мінська переводили варшавський університет, вважаючи що нечесність користуватися скрутним становищем Варшави і перетягати до себе університет з Польщі. 29 ноября до Мінська прибув професор Амалицький, якому рада міністрів доручила додіватись, що можна заводити новий університет у Мінську. Новий університет візагаї ухвалено завести десь в державі. В цьому місяці намітять навіть і город, де буде заснувати університет. Набралося 8 таких городів, що хотіть мати в себе університет. Мінська дума дає 500.000 карбованців на університет і дастіть дурно землі, скільки треба. Але уряд хоче, щоб дума дала міліон. Мінська дума таких великих грошей не має і тому постановила звернутися до різних товариств та окремих людей, аби вони допомогли городові в цій просвітній справі. Так як Мінськ є осередок сареїв у Россії, то дума казала Амалицькому, що балансу було б, але до мінського університету прийшли еврейські наївні з росіянами. Професор казав, що це може затягнути справу.

(Р. В.)

Петербурзький градоначальник звелів арештувати кількох членів «союзу русського народу» за те, що вони мали при собі зброю.

(К. Р.)

далі то все більш професіональний рух. Не кажучи вже про цей рух за кордоном, досить придивитися до Россії, щоб помітити велетенський крок у змаганнях людей відомих професій до гуртування у професіональні спілки.

Натурально, що ці змагання не поминули й Київ; ми тут маємо зараз кілька професій з'єднаних до купи за для боротьби за свої економічні, правові й соціальні умовини життя.

Так, у Київі є кілька професіональних союзів, але немає досі такого союзу, що з'єднуєвши би нас, газетних і взагалі журналістів робітників. Чим це можна пояснити я, як нова у Київі людина, не знаю. Але у всіх разі можна тільки дивуватись, що вгороді, де видається кілька газет, немає такої організації. Можна дивуватись, що в часі всесвітнього професіонального руху одна з інтелігентських професій у Київі залишається не з'організованою. Між тим і у нас, газетних робітників, є власні спеціальні потреби, є власні нужди, які можна задовільнити тільки, з'єднавши у спілку.

(П. З. Г.)

Мій поклик зараз до моїх колег-співробітників усіх поступових кінських видань: я не час нам взяти приклад з наших товаришів робітників інших професій і залисти професіональну спілку журналістів і газетних робітників? Я пропоную товаришам-колегам усіх поступових часописів російських, польських, єврейських і інших що видаються у Київі висловитись з приводу цієї моєї пропозиції прінципіально. Порушую це питання через те, що вважаю такий стап річей, коли між нами газетними робітниками немає жадного з'язку, п'ята з половиною руху—принципіальної.

В Елізабеті скінчилася попереднє слідство про торішній страйк у місцевій поштовій конторі. Під суд віддано десь 120, де вони жили під чужими паперами. Підсудні вибрали комісію, що вони палили в печі якісь листи.

В Черкаському повіті з списків гродських виборців виключено більш як 300 збиральників. У них було знайдено дві бомби, цілу державну підпірту. Відповідно до статті 126 ст. уголовного кодексу виборців було відповідено на підставі цього доказу.

Грабування. В Луганську на артилерійському складу напали грабіжники, поранили його з револьвером, одягнули три тисячі рублів і втекли.

Фальшиві гроші. В містечку Шпилікові (на Поділлі) знайдено фабрику фальшивих золотих грошей. Знайдено готових 2 тисяч золотих по 5 карбованців і багато всяких пристрів до роботи. Арештовано трьох мушин і одну жінку.

(Р. Сл.).

Товариство «Просвіта» в Чернігові. Ще в липні дід. І. Шраг, А. Верзилов, М. Коцюбинський, В. Коцюбинська, Л. Шрамченко, І. Руденко і Ф. Левітська-Шкуркина подали до запиту в реєстр статуту українського товариства «Просвіта». Тимчасовий підсудок відповів, що статут у реєстр записаний. Незабаром статут буде надруковано і на Різдво відбудеться перша установчі збори товариства в залі міської думи. В добрий час!

(Вл. кор.).

«Хоть наймай народ!» Єсть у чернігівському містечку базар, на які звичайно чимало людей з'їздиться. От і приїхали з Седнева з Чернігова член «союзу истинно-руських людей» чиновник Силіч і пішов від поміж воями, закликаючи людей приставати до «союзу». І чого тільки не обіцяють від тим, які в «союз» залишуться: і землю, і гроші, і всі блага земні й небесні. А один старець, такий обідний дідок у постолах, наслухавши сіх усіх обіцянок, питає:

— А що і мені чоботи будуть?

Чиновник поміркував щось і каже:

— Да... віроятно будуть...

Слухаючи-слухаючи селяні ті всі білачки, а тоді взяли д-ра Силіча по-під руки та й повели до врядинка з світом та з гіком. Привели. Урядинок зашарпавши панірець від «союзу». Урядинок тоді з ним до станового. Становий як побачив той панірець, то так гарненько привітав д-ра Силіча та зараз же в члені «союзу» записався, а за ним записалися і всі стражники. Після стражників записалося ще троє седнівців: Яцко, Пекур та Драговський. Урядинок як сів на користі до Чернігова д-ра Силіча та сказав: «Нѣть народа, хотінай! Ужасні дураки седнівці!»

(К. Г.).

В Харкові прокурор вимагає, щоб йому прислано адреси всіх колишніх членів ради «общества вспоможеній занимаючих ремесленіем» труда», бо їх він віддає під суд по 129 ст. Думають, що це просто на та робиться, щоб усунути цих людей од виборів, бо те за що їх тягнуть та перед судом, було ще що.

</

онує, що город, як що йому треба землі під „поля орошення“, чомінався. Головне управління згожується дати дачу, а замісць ней хоче взяти учасників городського лісу коло Київо-Межигорської казеній лісної дачі.

Головний управлюючий просить, як що думається помінитися, звернутися в цій справі до київо-подільського управління хліборобства та державних маєтків.

◆ Нові спільні і товариства. 9 грудня відбувся екстрений зібр „губернського по ділам обл. обществохъ правутствія“. Зібр затвердив статути отих спілок та товариства.

1) Українського наукового товариства в г. Київі. (На чолі товариства стали: проф. Антонович, проф. Лучинський, д.д. Житецький, Науменко і ін.) 2) Спілки фотографів—робітників; 3) професіонального товариства власників майстерень жіночих уборів; 4) київського польського товариства уміlostів; 5) київського товариства взаємної запомоги служащих в кредитних інституціях; 6) товариства запомоги бідним учням таращанської городської двохкласової школи; 7) гуртка „парусиніковъ“; 8) товариства запомоги бідним сирям г. Київа; 9) товариства запомоги бідним учням київської двохкласової початкової єврейської школи імені Бродського; 10) товариства для подання запомоги бідним сухотним сирям г. Київа; 11) добродійного товариства для подання лікарської помочі бідним г. Київа 12) і товариства під назвою „Таращанська общині“.

Відмовлено в прозьбі товариствам: 1) професіональному товариству власників майстерень „заготовки обуві“; 2) товариству запомоги учням жіночої гімназії в г. Звенигороді; 3) товариству запомоги бідним учням сквиришкої двохкласової школи і зовсім порівнено принципи діяльності товариства запомоги київським ремісникам шевського майстерства „согласно отношенію начальника края“.

◆ Серед „правих“ 7-го грудня в замі купецького клубу відбулося цікаве в своєму роді зібрання київських правопорядків.

Перші два референти д.д. Грибенка та Садчикови говорили про робітничі питання. Грибенко вважає, що коли б у Росії не було чужеземних капіталістів—то робітникам жило би, як у Христі за пазухою; а все здо од „іннородці“. Садчиков „критикував“ соціальні-демократичну партію. На його думку нездатність соціальні-демократів очевидна, бо вони тримаються матеріалістичної філософії, тоді як е філософія ідеалістична.

— Панове! Е люди, котрі вибирають золоту середину між цими двома філософічними системами. Це одно. А друге те, що соціаль - демократи запевняють, ніби клас капиталістів міцній і ніби вони все забирають в свої руки.

Не вже-ж, робітники, клас пригнічений, зможуть перемогти міцній клас капиталістів?

В стародавньому Римі і за інших епох були заміри провести в житті ці країні принципи, але ці заміри ні до чого, як казав промовець, не привели.

Після цього знову сопливих пітанів на трібуні з'явився д. Дрожжин.

Іого слова, напевне, будуть записані на скріялах (таблицях) „пстині“-руського літопису:

— Панове! Коли ми на минулих виборах лишилися в дуринах—це цілком зрозуміло, бо на чолі уряду були люди, які співували „кадетам“ та іншим лівим партіям—які граф Вітте та інші. Тенер становище змінилось: ліві партії загнали в „подполье“, а тепершній уряд бере широку участь в виборчій кампанії і однією протята нам руку. Здавалося б, що при такому стані річей перемога повинна цілком ліпшитися за нами.

Між тим ми далеко не певні, що переможемо. Хто-ж в цьому винен?

Наша недбалість та відсутність любові до вітчини. Подивітесь лише на наші теперішні зібрання. Я бачу все одні і тільки знайомі обличчя, а де ж нові члени? Через що нас так мало???

Нарікання д. Дрожжина були залишені гучними оплесками.

Останнім говорив д. Савенко. В своїй промові промовець казав про те, що і завжди: про любов до вітчини.

Взагалі зібрання робило враження не тільки кумедне, але й дуже-дуже мізерне.

◆ До виборів у Державну Думу. Виборчі списки по Київу тепер уже уложені і надруковані. Виборців поділено по участкам. Списки уложені в алфавітному порядку. Проти торішніх списків в них показано ценз виборців та їх адреси.

Виявилось, що число робітників в головних майстернях південні-західних залізниць, виключених з виборчих списків через сенатські роз'яснення, доходить до 1,200 чоловік.

Опубліковано виборчі списки по Київу буде 12 декабря. Скаржиться

на неправильність у списках можна до 24 декабря.

◆ Про побільшений штат поліції. Київський губернатор прохав, що на 1907 рік в Київі було зставлено побільшений штат поліції.—Д. начальник краю повідомив губернатора, що прохання це одіслано до міністерства внутрішніх справ. Але зного боку начальника краю запитав: звідкіля можна взяти гроші, щоб утримувати побільшений штат поліції (80 оболонських і 300 городових), а коли д. губернатор не вкаже на джерело, з якого можна взяти гроші, то чи не визнає відповідною зустрічі.

◆ Однова від спектаклю в городському театрі на користь слухачів вищих комерческих курсів.

Комісія, що влаштувала спектакль на користь бідних учням таращанської городської двохкласової школи;

7) гуртка „парусиниковъ“;

8) товариства запомоги бідним сирям г. Київа;

9) товариства запомоги бідним учням київської двохкласової початкової єврейської школи імені Бродського;

10) товариства для подання запомоги бідним сухотним сирям г. Київа;

11) добродійного товариства для подання лікарської помочі бідним г. Київа;

12) і товариства під назвою „Таращанська общині“.

◆ Від артистичної комісії товариства „Прогресів“ сьогодня в 12 годин збиралася в помешканні товариства (Бульварно-Кудр. № 10, п. 6) артистична комісія. Проходять всіх членів комісії прийти.

◆ Грабунок. Рядовий телеграфної роти 21 саперного батальйону Іосин Охар заявив поліції, що на цього в одному будинку напали двоє братів Киринських і отримали в нього годинник та гаманець з гірляндами і порцеляною тому при тому руки.

◆ Крадіжка. На Маріїнсько-Благовіщенській вулиці в будинку № 41 з кватирою селянинна Теодора Крамера надійшло злочине видали, які викрали вінчані, зламавши замки, ріжки речей на 127 карб.

◆ В Народний Аудиторій сьогодня, 10

декабря, буде народний відчіт о 1-й годині 1) для літів на тему: „Какъ дѣлаются бумаги и печатаются книги“; 2) для дорослих а) о 5 годині вечора „Ураль“ б) о 7 годині „Муму“—Тургенева.

Читання буде в картинах, музикою та співами.

◆ В контрактовому будинку .Нужда гинть“.

Листи до редакції.

I.

Вельмишановий

Пане редакторе!

Прохамо Вас надрукувати у своїй газеті наше шире відзначення київським студентам за їх домагання українських кафедр.

Гурток українців з Лубенщини.

(15 підписів).

II.

Лист до Редакції

часопису „Рада“.

Подільське Українське Товариство „Прогресів“ прилучас радісний свій голос до голосу всіх українців, що таширо вітаю великою відзначенням почин київської молоді в справі відкриття київських кафедр у київському університеті.

Нехай сходить ясніше сонце рідної просвіти!.. Хай освітить і з'огрешиши старий Київ, серце України.

Голова ради: Кость Солуха.

Писар: В. Стирнакевич.

III.

Прохамо хвальну редакцію о піоміщення в своїй часописі цих підручників.

І ми, „Кружок українців-студентів технік в Карлсруе“, радісно вітаємо життя товариша українців київського університета що до заснування кафедр на рідній мові, та циро бажаємо їм найкоріншого здінення сих жіздань.

(12 підписів).

IV.

Високошановний

Пане редакторе!

Ми, учні Київської Художественної школи, широ прохаем надрукувати у Вашій газеті наше привітання студентам-українцям київського університета за їх домагання українських кафедр.

(61 підпис).

V.

З приводу замітки у вашій газеті, що будім то я засновую якусь нову українську партію, мусю заявити, що се неправда.

Із поважанням
Михайло Ганько.

Від редакції. Все, що було надруковано у нашій газеті про д.-я Ганько, взято з постівських газет: „Рідного Краю“ та „Полт. Зем. Газети“.

За кордоном.

Англія.

Трансаальська конституція

Англійські газети наводять головні пункти наказу про трансаальську конституцію, яку незабаром має бути опублікована.

Королівський комісар має право скликати новий парламент зараз після того, як скінчиться парламентські вибори. Всі бури і англійці, які прожили в Трансаалі не менше півроку, одержують всі громадянські права, значить і виборчі права. Виборчі права мають всі повнолітні громадяни, окрім жінок. Трансаальська народна рада складається з 69 членів, що одержують по 200 карбов. плати. Кожний виборчий округ вибирає не більше одного посля. Посли мають вживати в народній раді як англійською, так і місцевою старою мовою. Виборчі ради складаються з 15 членів, призначених королівським урядом.

Споконвічу тубольчу людність Трансаалю поки що позбавлена виборчих прав. Коли їм буде дано ці права і в якій формі і чи буде дано—це питання згодом роз'яжне англійським урядом враз з трансаальською народною радою, або сама ця народна

рада має бути призначено виборчими об'язки товариша міністра народної освіти. В міністерстві внутрішніх справ, департамент духовних справ, питання про допущення переходу з роскоші до інославної віри, порішено прихильно.

Промислового податку в Імперії, за військом Сібіру, з 1 листопада 1905 року да 1 жовтня 1906 року прибуло 66,15,388 карбованів; більш ніж за той же період 1904—1905 років на 7,194,345 карбованів.

ТИФЛІС. Після полудня незвідомий на вулиці, заміррюючи на житті бувшого начальника повіту, підполковника Енкеля, двома вистрілами тяжко поранив останнього в голову і зник.

ОДЕСА. Під председательством губернатора почались наради землеустроїтельних комісій херсонської губернії. Були на засіданні командировані радою міністрів Ликошін та Фос. Губернатор у своїй промові зазначив, що виборчі склади з'являються тільки для виборів.

ОДЕСА. Під председательством губернатора почались наради землеустроїтельних комісій херсонської губернії. Були на засіданні командировані радою міністрів Ликошін та Фос. Губернатор у своїй промові зазначив, що виборчі склади з'являються тільки для виборів.

ОДЕСА. Під председательством губернатора почались наради землеустроїтельних комісій херсонської губернії. Були на засіданні командировані радою міністрів Ликошін та Фос. Губернатор у своїй промові зазначив, що виборчі склади з'являються тільки для виборів.

ОДЕСА. Під председательством губернатора почались наради землеустроїтельних комісій херсонської губернії. Були на засіданні командировані радою міністрів Ликошін та Фос. Г

щоб Ватікан не підозрював їх в якій небудь згоді з нами. Ми знаємо, що Ватікан не признає закону 1901 року, але ми примусимо духовенство не виходити по-за межі закону. Всі республіканці повинні поводитись однотайно. (Гарячі оплески).

БУДА-ШЕЛПТ. Угорська делегація прийняла бюджет міністерства закордонних справ. Міністр Буріан в імені барона Ерентала висловив задоволення з приводу того, що всі промовці одобрювали політику міністра закордонних справ. Заяви Тітоні доводять, що декларацію Ерентала прихильно зустріли в Італії. Обидві держави будуть тепер дбати про збереження status quo в Македонії та Албанії що до недотичності турецької території. Конфлікт між Англією та Німеччиною неможливий. Що до Сербії, то поводження її уряду, який не вживає заходів для того, щоб спінити антиавстрійську агітацію в Боснії та Герцеговині, може викликати непорозуміння. Політична легенда про завойовниці тенденції Монархії на Балкані—вигадка, пущена елементами, які заховують власні егоїстичні цілі.

ТОКІО. З Китаю приходять тривожні звістки про розрухи під впливом голоду. По японським відомостям розрухи перейшли в повстання. В окрузі Пінсян імператорське військо розбито. В ріжні пункти вислано значні відділи війська. Становище вважають серйозним.

Дописи.

Борзна (черв. губ.). Що до виборів, то наше городянине селяне з повіту на цю справу дивляться пессимістично. Розгін першої Думи, яка була серцем народним, послідні пояснення сенату і інша праця теперішнього конституційного уряду розсекають все і незрячі, і тепер уже бачать замість громадяне на чий стороні правда. Що в нас виберуть до Думи людей з постуровим відповідником—в тім нема ніякого сумніву.

Начальство підготовляє народ до виборів: кліче до себе дрібних крамарів і загадує передплачувати „Чернігівське Слово“. Мусить бідні з жалем прощаться з 2 карбованцями, віддаючи їх в поталу.

Тільки праця „начальства“ пропадає з даром; селянин рвуть сміючись листки та, що йде начальство, а сами очіх слухають, як читає в голос поступові газети.

Г. Харків. По середніх школах великих заколоти. Почалося з реальної школи. В цій школі з цього року почали вчити законознавства, а зчителем тієї науки членом відповідно до професії харківського університету Каткова. Це людина—невдаха, яку університет держить, а факультет препоручав їй якісні курси тільки, щоб не викладати чоловіка на вулиці, бо у його є сім'я. Щоб заборготи йому, університет кілька разів давав йому грошеві запомоги, але радив при тому шукати собі якогось іншого діла. Так саме було з юмранішівським університетом, а як тобі університет його здихався, то міністерство втисло його сюди.

Але сей невдаха—людина дуже уперта, не толерантна та завзята, „істинно-руська“.

В реальній школі замісце законознавства вів почав викладати програму спілки „істинно-руського“ народу та тяжко густи програми інших політичних партій. Доводючи, що руський народ прихильний до самодержавного ладу, на запитання учнів про робочих, віл казав, що це „погана болючка на здоровому народному тілу“, що вони зреєслють Бога, що то морально-зісвана маса“. Кілька разів узвії удавалося до директора, що він послухав ті лекції та призначив „істинно-руського“ агітатора, але директорові або було віколи, або він не хотів потурати учням і чітко вів зробини. Тоді 25 листопаду учні двох 7-х класів, зібраних в куїку, почали читати програму законознавства та радитися, як їм зашкібти ліхові, з після того що прочитали Каткову присуду, у якому висловили йому догану та прохали більше тих лекцій не читати. Тепер у директора відразу знайшовся час, і хист. Того ж вечіра педагогична рада зачінила 2 сьомих класів, а всіх учнів 105 чол. викинула геть із школи. Це було у суботу. У понеділок же вже никічі класи, чоловіка з 200, зібралися на збори, щоб обміркувати, як їм допомогти товарищам. Того ж дні шкільна рада і цих хлопців поділила на гуртки та більшість поставила єн'ять такі викинути з школи. Род. комітети протестують проти таких учнів та просить що якісь час закрити школу та полагодити справу, прийнявши знову усіх викинутих, але тим часом, затого всі середні школи, хлоп'ячі й дівочі, кинули вчити.

БІРЖА.

Петербурзька біржа 9-го грудня 1906 р.

40%	Державна рента	731/4
41/2	Заставні листи Київ. з. б.	723/4
50%	Внутрішн. з виграш. по- зичка перш. р. 1864	380
50%	Внутрішн. з виграш. по- зичка друг. р. 1866	274
	Застав. з виграш. Держав. Дворян. земельн. банку	229
	Акції Петербурзьк. міжнародн. Ком. банку	418
	Петербурзьк. учтн. та по-	

зичк. банку	447
Росс. для заграніч. торг. банку	355
Т-ва зал. стал. та метал. зав. „Сормово“	1791/2
Брянськ. рельсов. метал. зав.	111
Путілівського зав.	931/2
Бакинськ. нафт. т-ва	553
Нафт. і Торг. Т-ва „Манташевъ и Ко“	160
Петербург. Приватн. та Комерч. банку	148
„Гартманъ“	303
Позичка р. 1905	911/2
Нова позичка р. 1906	853/4
Крестянськ. сівідцтва	823/8
Настрой малодіяльний ї слабий.	

Редактор М. Павловський.

Видавець Є. Чикаленко.

Оповістки.

ДЛЯ ВСЯКОГО НЕОВХІДНО!!!

2-го годинників та ще 10 цінних речей тільки за 7 карб. з пересилкою.

1) Мужеський чи дамський годинник, чорний, воров. стал. олівія, знаменитої фабрики „Сандо“ з запорукою на 6 рок.

2) Штучно зроблені прочіні бронзовий годинник, електра для італін.

3) Ланцюжок американ. пов. золота чи настоїщ. нікелю.

4-9) в 2 модних ріжних брелків.

10) Ножиці складн. англ. сталі на 3 різаки.

11) Гарний біноок.

12) Замшовий гаманець на годинник.

В Сібір та Азіятуськую Россію додається різниця пошт. збору.

Замовлення просимо адресувати у фабр. склад годинників Ф. Черников.

15 459-4 Варшава, пошт. лиц. щ.

Нема більш сивого волосся!!

„Натураліс“—не фарба і не туалетна вода, а засоб, що повертає першій молодечній цвіт волосся „Натураліс“ обсолютно не підходить волоссу, бо не має в собі піскових шкідливих домішок, як от лапіс та інш.

„Натураліс“ усмоктується волоссям і поноє він висихає починає темнішати, приiamoючи особливий живий відтінок і роблячись міккими. Таким воно вістается кілька місяців. Як хто схоче, той може донести колір не одразу, а погодом.—Ціна 2 р. 50 к. Пересилка 35 к. Адреса: Варшава, М. Майши, Огородна вул. 35. Р. С. До кожної пляшечки додається писана запорука в тому, що „Натураліс“ нешкідливий і добрий гатунку. Оберігається від підроблення. Спеціальні щіточки висилання фірмою за 40 к. штука.

8-10 411

Під Різдви і Свята.

Мужеська, дамська і дітська білизна, столова і постельна.
Тепла білизна проф. Егера. Шапки, одяла, пледи, хустки на голову теплі, хусточки до носа, панчохи, носки, камаші, рукавички, запинки, граничні пахощі

одарунки

Ст. Петербурзька фабрика білизни і галстуків. Р. М. Гершмана. Прорізна 2. Телеф. 282. Ціни постійні.

100—443—11

З ПОТОКУ ЖИТЯ. Альманах. Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

ПЕРША ЛАСТИВКА. Альманах молодих українських письменників. Упорядкував М. Чернявський. Ц. 1 карб. 20 коп.

Продаються в книгарні „Київські Старини“ (Київ, Безаківська, 14) 194 22-23

Альманах. Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11

Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11

Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11

Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11

Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11

Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11

Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11

Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11

Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11

Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11

Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11

Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11

Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11

Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11

Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11

Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11

Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11

Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11

Упорядкували М. Коцюбинський і Чернявський. Ц. 1 карб. 30 коп.

100—443—11